

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 10Co/229/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2318201594
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 10. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Terézia Mecelová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2020:2318201594.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Terézie Mecelovej a členiek senátu JUDr. Zlatice Javorovej a JUDr. Gabriely Briškovej, vo veci žalobkyne: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 792 752, zastúpenej: Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s. r. o., Kubániho 16, Bratislava, IČO: 47 233 516, proti žalovanému: J. N., nar. XX. O. XXXX, bytom U. XXX/XX, N., o zaplatenie 907,83 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Galanta z 27. augusta 2018 č. k. 35Csp/26/2018-37, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti istiny, úrokov, úrokov z omeškania a nákladov spojených s mimosúdnym uplatnením pohľadávky p o t v r d z u j e.

II. Rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti o zaplatenie zmluvnej pokuty, určení neprijateľnosti zmluvnej podmienky a v časti trov konania r u š í a vec mu vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie I. uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni 574,11 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 574,11 eur od 13.9.2015 do zaplatenia, do troch dní od právoplatnosti rozhodnutia, II. vo zvyšnej časti žalobu zamietol, III. určil, že zmluvná podmienka uvedená v zmluve o spotrebiteľskom úvere revolvingového typu, č. 8500100214 zo dňa 22.1.2015 v bode 8.1. " V prípade omeškania dlžníka (spoludlžníka 1, spoludlžníka 2) s úhradou mesačnej splátky alebo jej časti alebo záväzku podľa Dohody o poskytovaní služieb, ak bude uzavretá, je dlžník (spoludlžník 1, spoludlžník 2) povinný zaplatiť veriteľovi zmluvnú pokutu vo výške 0,04 % dlžnej sumy za každý deň omeškania (t.j. 14,6% p.a.). ak sa z dôvodu omeškania dlžníka (spoludlžníka 1, spoludlžníka 2) s úhradou mesačnej splátky viac ako 3 mesiace stali podľa článku 13, ods. 13.1. písm. a) zmluvných dojednaní Zmluvy o revolvingovom úvere okamžite splatnými všetky záväzky dlžníka (spoludlžníka 1, spoludlžníka 2) podľa tejto Zmluvy o RÚ a / alebo Dohody o poskytovaní služieb, je dlžník (spoludlžník 1, spoludlžník 2) povinný zaplatiť zmluvnú pokutu vo výške 0,04 % dlžnej sumy za každý deň omeškania (t.j. 14,6 % p.a.)." je neplatná z dôvodu neprijateľnosti, IV. žalobkyni priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 26 % s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením.

Rozhodnutie právne odôvodnil ustanovením § 497 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník (ďalej len „Obchodný zákonník“), § 52 ods. 1 až 4, § 53 ods. 1 až 3, 5, § 53a ods. 1, § 54 ods. 1 až 3, § 517 ods. 1 a 2, § 544 ods. 1 a 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník, v znení účinnom k 22.1.2015 (ďalej len „Občiansky zákonník“), § 1 ods. 2, § 9 ods. 2 písm. f/, § 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení účinnom k 22.1.2015 (ďalej len „ZoSÚ“), § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa (ďalej len „ZoOS“), § 3 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995

Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, § 298 ods. 1 a 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“).

Vecne zdôvodnil uzavretou úverovou zmluvou medzi stranami sporu dňa 22.1.2015, na základe ktorej bol žalovanému poskytnutý jednorazovo úver vo výške 780 eur (žalovaný nevyužil revolving, v skutočnosti mu bola poukázaná suma 702 eur). Predmetnú zmluvu vyhodnotil súd prvej inštancie ako zmluvu o spotrebiteľskom úvere (klasickú) a nie ako zmluvu revolvingovú. Žalovaný sa zaviazal úver splácať mesačnými splátkami vo výške 24,66 eur, v počte splátok 42. Listom označeným ako „Oznámenie o zosplatnení“ zo dňa 16.8.2015 žalobkyňa oznámila žalovanému, že ku dňu 16.8.2015 je žalovaný v omeškaní so splátkami č. 4, 5, 6, suma omeškaných splátok bola 127,89 eur a zároveň bol žalovaný upozornený, že ak sa dostane do omeškania s úhradou ktorejkoľvek splátky o viac ako 3 mesiace a uplynie 15 dní od doručenia tohto oznámenia, stanú sa splatnými všetky záväzky zo zmluvy. Oznámenie o zosplatnení bolo žalovanému doručené poštou 27.8.2015. Zmluvné strany splňali definičné znaky subjektov spotrebiteľskej zmluvy (pri uzatváraní ktorej bol žalovaný v postavení spotrebiteľa a žalobkyňa v postavení dodávateľa). Keďže sa jednalo aj o spotrebiteľský úver, podstatnou náležitosťou zmluvy mal byť údaj o konečnej splatnosti úveru (§ 9 ods. 2 písm. f/ ZoSÚ). Konkrétny dátum splatnosti poslednej splátky nebol v zmluve uvedený a jednoznačne ho nebolo nemožné určiť ani odkazom na dohodnuté termíny splatnosti jednotlivých splátok. Žalovaný mal podľa zmluvy zaplatiť 42 splátok, pričom začiatok splácania nebol v zmluve jednoznačne určený, v dôsledku čoho nemožno zo zmluvy vyvodiť ani konečnú splatnosť úveru. Dátum poslednej splátky dňa 1.8.2018 obsahovalo len Oznámenie veriteľa o schválení úveru dlžníkovi zo dňa 22.1.2015, ktoré však nemožno považovať za zmluvu o úvere, keďže nebolo žalovaným podpísané a vyhotovené bolo až potom, ako žalovaný podpísal návrh na uzavretie zmluvy, pričom žalobkyňa nepreukázala, že toto oznámenie bolo žalovanému doručené. Vzhľadom na uvedené nedostatky súd prvej inštancie síce považoval zmluvu o spotrebiteľskom úvere za platne uzavretú, v dôsledku chýbajúcich náležitostí bol však poskytnutý úver bezúročný a bez poplatkov (§ 11 ods. 1 ZoSÚ). Súd prvej inštancie preto zaviazal žalovaného na zaplatenie sumy 574,11 eur ako rozdielu medzi skutočne poskytnutou sumou úveru 702 eur a sumou splatenou žalovaným 127,89 eur. Nakoľko sa žalovaný dostal do omeškania so splácaním splátok, v dôsledku čoho žalobkyňa úver zosplatnila, súd priznal žalobkyni i úrok z omeškania odo dňa nasledujúceho po zosplatnení úveru. Vo zvyšnej časti súd prvej inštancie žalobu zamietol a to aj pokiaľ ide o zmluvnú pokutu, uplatnenú žalobkyňou podľa článku 8 ods. 8.1. zmluvy vo výške 0,04 % denne (14,60 % ročne) zo sumy 907,83 eur od 13.9.2015 do zaplatenia. Zmluvné dojednanie o zmluvnej pokute bolo súčasťou predtlačeneho textu formulára žiadosti o poskytnutie spotrebiteľského úveru/zmluvy o spotrebiteľskom úvere revolvingového typu v bode 8.1., podľa ktorého bol dlžník povinný platiť zmluvnú pokutu v prípade omeškania s úhradou mesačnej splátky alebo jej časti alebo záväzku podľa Dohody o poskytovaní služieb, resp. ak sa z dôvodu omeškania s úhradou mesačnej splátky o viac ako tri mesiace stali splatnými všetky záväzky dlžníka. Okrem zmluvnej pokuty sa dlžník v predtlačenej texte zaviazal zaplatiť veriteľovi úrok z omeškania určený podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka vo výške, aby spolu so zmluvnou pokutou nepresahovala maximálnu výšku podľa ods. 8.3. tejto Zmluvy o revolvingovom úvere. Ako tretiu sankciu za omeškanie sa dlžník zaviazal zaplatiť náhradu škody vzniknutej porušením povinností. Zmluvná pokuta je osobitný sankčný inštitút, ktorý by mal byť osobitne individuálne medzi stranami vždy dohodnutý. Z obsahu textu ustanovenia 8.1 zmluvy je zrejmé, že žalovaný ako spotrebiteľ sa na tvorbe tejto podmienky nepodieľal, nemal možnosť ovplyvniť jej obsah, len sa podriadil tejto úprave. Nakoľko výška zmluvnej pokuty bola stanovená žalobkyňou bez toho, aby mal spotrebiteľ možnosť akokoľvek jej obsah ovplyvniť, či toto zmluvné dojednanie vylúčiť, súd dospel k záveru, že táto zmluvná podmienka nebola individuálne dohodnutá v zmysle § 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka, čo spôsobuje jej neprijateľnosť aj neplatnosť v zmysle § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka. Preto súd vo výroku rozsudku vyslovil, že predmetná zmluvná podmienka je neplatná z dôvodu neprijateľnosti. Súd prvej inštancie zamietol aj nárok žalobkyne na zaplatenie náhrady nákladov spojených s mimosúdnym uplatnením pohľadávky vo výške 62,06 eur, nakoľko žalobkyňa nepredložila žiadny pokus o zmier a nezdokladovala vynaloženie akýchkoľvek nákladov spojených s uplatnením pohľadávky.

Rozhodnutie o náhrade trov konania súd prvej inštancie odôvodnil ustanovením § 255 ods. 1 a 2, § 262 ods. 1 CSP, vecne úspechom žalobkyne v rozsahu 26 % (úspech žalobkyne 63 % - úspech žalovaného 37 %).

2. Proti tomuto rozsudku v zamietajúcej časti vo veci samej, v časti určenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky, podala včas odvolanie žalobkyňa, s návrhom na jeho zmenu vyhodením žalobe v celom rozsahu a v časti určenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky s návrhom na jeho zrušenie. Odvolanie

odôvodnila ust. § 365 ods. 1 písm. f/, h/ CSP. Neuvedenie konečnej splatnosti úveru podľa úniijného práva nikdy nemohlo byť dôvodom pre bezúročnosť úveru. Poukázala na rozhodnutie Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-42/15 a rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 147/2017. Náležitosť „konečná splatnosť úveru“ úniijné právo nepozná, čo napokon viedlo k novele ZoSÚ a táto náležitosť bola vylúčená. Pri výklade právnej normy je potrebné zachovať eurokonformný výklad. Bezúročný môže byť úver len vtedy, ak ide o náležitosť, ktorej neuvedenie je spôsobilé objektívne spochybniť rozsah záväzku spotrebiteľa. Požiadavka uvedenia termínu konečnej splatnosti úveru bola v predmetnom zmluvnom vzťahu splnená viacerými spôsobmi, a to - určením podľa dátumu splatnosti splátok v jednotlivých mesiacoch a počtu mesačných splátok, - spôsobom vyplývajúcim z článku 4. ods. 4.5 zmluvných dojednaní, v zmysle ktorého dátum splatnosti poslednej splátky uvedený v oznámení o schválení úveru je zároveň termínom konečnej splatnosti. Zmluva o úvere teda túto náležitosť obsahovala. K určení neprijateľnosti zmluvnej podmienky uviedla, že samotná skutočnosť, že podmienka je alebo nie je individuálne dohodnutá, nepostačuje pre záver o jej neprijateľnosti, ale musí navyše spôsobovať značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Súd prvej inštancie neuviedol žiadnu skutočnosť vo vzťahu k tejto nerovnováhe. Uvedený záver nemá oporu vo vykonanom dokazovaní. Výška zmluvnej pokuty predstavuje 14,60 % ročne, čo je v súlade s nariadením vlády (§ 3a ods. 2 a 3).

3. Žalovaný sa k odvolaniu žalobkyne nevyjadril.

4. Odvolací súd podľa § 34 CSP po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je možné podať odvolanie (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že odvolanie obsahuje zákonom stanovené náležitosti (§ 363 CSP), preskúmal napadnutý rozsudok v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379 a § 380 CSP), postupom bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na úradnej tabuli a na webovej stránke súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 CSP) a dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne je čiastočne dôvodné.

5. V posudzovanej veci súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie na právnom názore, že úver v danom prípade je potrebné považovať za bezúročný a bez poplatkov pre absenciu obligatórnej zákonom stanovenej náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, termínu konečnej splatnosti úveru (§ 9 ods. 2 písm. f/ ZoSÚ, § 11 ods. 1 ZoSÚ).

6. Podľa § 9 ods. 2 písm. f/ ZoSÚ zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať tieto náležitosti: dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru.

7. Podľa § 11 ods. 1 písm. b/ ZoSÚ poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y).

8. Súd prvej inštancie správne kvalifikoval právny vzťah založený predmetnou zmluvou ako spotrebiteľskú zmluvu, keďže táto spĺňala definičné znaky takejto zmluvy. Žalovaný uzatváral zmluvu ako fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní zmluvy nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Žalobkyňa vystupovala v postavení dodávateľa, teda osoby, ktorá pri uzatváraní spotrebiteľskej zmluvy konala v rámci predmetu svojej obchodnej, prípadne inej podnikateľskej činnosti (§ 52 ods. 3, 4 Občianskeho zákonníka). Na uvedené nemá žiaden vplyv skutočnosť, že zmluva o úvere je zmluvným typom upraveným v Obchodnom zákonníku.

9. Úprava spotrebiteľskej zmluvy tvorí právny základ ochrany spotrebiteľa v súkromnoprávných vzťahoch a je základným inštitútom spotrebiteľského práva. Na ochranu spotrebiteľa boli prijaté viaceré osobitné právne normy a za týmto účelom sa viackrát novelizoval Občiansky zákonník (ktorým bola dopĺňaná definícia spotrebiteľskej zmluvy), ako aj zákon o ochrane spotrebiteľa. Na úrovni komunitárneho práva bolo prijatých pomerne veľa smerníc a nariadení, ktoré sa týkajú problematiky ochrany spotrebiteľa.

10. Ustanovenie § 11 ods. 1 ZoSÚ (v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy) vymedzuje prípady, kedy sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Výklad a aplikácia ustanovení ZoSÚ musí byť v súlade so zmyslom a účelom tohto zákona. Tým, že zákon nedodržiava iba niektorých obsahových náležitostí

zmluvy postihuje, robí z týchto náležitostí nevyhnutné podstatné obsahové náležitosti. Východiskom spotrebiteľskej ochrany je faktické nerovné postavenie vo vzťahu k profesionálnemu dodávateľovi a to s ohľadom na okolnosti, za ktorých dochádza ku kontraktácii, vzhľadom na väčšiu profesionálnu skúsenosť predávajúceho, lepšiu znalosť práva a dostupnosť právnych služieb, ako i možnosť stanovovať zmluvné podmienky jednostranne cestou formulárových zmlúv. Pre takéto vzťahy je charakteristické, že podnet k zmluvnému rokovaniu pochádza spravidla od dodávateľa, pričom spotrebiteľ nie je na zmluvné dojednanie pripravený a pri uzatváraní zmluvy je využívaný moment prekvapenia a neskúsenosť spotrebiteľa. Spoločným znakom právnej úpravy spotrebiteľských zmlúv je snaha cestou práva vyrovnať túto faktickú nerovnosť a to formou obmedzenia autonómie vôle. Tá predstavuje elementárnu podmienku fungovania materiálneho právneho štátu, nie je však úplne absolútna a v rámci spotrebiteľských vzťahov je limitovaná princípom ochrany slabšej strany, teda spotrebiteľa (ktorý koná s dôverou v druhou stranu jej prezentovaný skutkový stav). Z uvedenej koncepcie spotrebiteľského práva vychádzal aj zákon ZoSÚ, ktorý stanovil osobitné náležitosti spotrebiteľskej úverovej zmluvy tak, aby za účelom odstránenia vyššie uvedenej faktickej nerovnováhy bol spotrebiteľ účinným spôsobom informovaný o podmienkach spotrebiteľského úveru a vedel lepšie ako pri nespotebiteľskej úverovej zmluve posúdiť všetky právne dôsledky vyplývajúce pre neho z uzatvorenej úverovej zmluvy. Niektoré ustanovené náležitosti, a to práve tie, ktoré sú uvedené v § 11 ods. 1 ZoSÚ zákonodarca v prospech ochrany spotrebiteľa preferoval až do takej miery, že ich neuvedenie sankcionoval bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou úveru ako sankciu pre dodávateľa, ktorý nerešpektuje zákon a tým spotrebiteľa vystavuje nerovnému postaveniu (porov. rozhodnutie Krajského súdu v Žiline sp. zn. 11Co/127/2015).

11. V predmetnej veci bola splatnosť úveru (klasického, nie revolvingového) v zmluve vymedzená počtom splátok 42.

12. V zmysle článku 7. veta prvá zmluvy o úvere, dlžník, spoludlžník 1, spoludlžník 2, a veriteľ v ďalšom odkazujú na úpravu obsiahnutú v zmluvných dojednaniach zmluvy o spotrebiteľskom úvere revolvingového typu, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou tejto žiadosti/zmluvy.

13. V zmysle čl. 4, ods. 4.5 zmluvných dojednaní, úver je po každom revolvingu splatný podľa nového splátkového kalendára, s ktorým bude dlžník oboznámený, a ktorý sa stáva platným a účinným v dňom poskytnutia každého revolvingu. Deň splatnosti poslednej splátky úveru, resp. revolvingu podľa posledného splátkového kalendára je dňom konečnej splatnosti úveru.

14. Pokiaľ zmluva odkazuje na iný dokument, pričom spresňuje, že tento uvedený dokument je jej neoddeliteľnou súčasťou, potom musí byť tento dokument rovnako ako samotná zmluva vyhotovený písomne, alebo na inom trvalom nosiči a musí sa skutočne odovzdať spotrebiteľovi pred uzatvorením zmluvy, aby sa mohol oboznámiť so všetkými svojimi právami a povinnosťami.

15. V danej veci predložené oznámenie veriteľa o schválení úveru 22.1.2015 (v ktorom je presne určený termín konečnej splatnosti úveru 1.8.2018), príp. splátkový kalendár, neboli odovzdané žalovanému pred uzavretím zmluvy. Nemožno ich preto považovať za neoddeliteľnú súčasť úverovej zmluvy.

16. Je potrebné dodať, že pokiaľ žalobkyňa odvíja termín konečnej splatnosti od určenia dátumu splatnosti splátok v jednotlivých mesiacoch a počtu mesačných splátok, resp. že tento termín je určený spôsobom vyplývajúcim z článku 4., ods. 4.5 zmluvných dojednaní, termín splatnosti splátky, teda aj splatnosť prvej a poslednej splátky sa žalovaný mohol dozvedieť až z oznámenia o schválení úveru, preto uvedená argumentácia neobstojí. Zhodne so súdom prvej inštancie možno konštatovať, že za súčasť zmluvy nemožno považovať oznámenie o schválení úveru. Je zrejmé, že jediný údaj v zmluve týkajúci sa splatnosti úveru je uvedenie počtu mesačných splátok 42. Tento údaj však nie je možné bez ďalšieho považovať za splnenie obligatórnej náležitosti zmluvy v zmysle § 9 ods. 2 písm. f) ZoSÚ. V zmluve nebola určená splatnosť prvej splátky (uvedené sa dalo zistiť až z oznámenia o schválení úveru) a preto ani prípadným matematickým výpočtom nebolo možné dospieť k tomuto termínu. Termín konečnej splatnosti v čase uzavretia zmluvy o úvere, vzhľadom na uvedené, nemožno považovať za určitý.

17. V nadväznosti na námietku odvolateľky je potrebné uviesť, že v dôsledku rozhodnutia Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-42/15 z 9. novembra 2016 (Home Credit Slovakia a.s./Klára Bíróová) bol prijatý zákon č. 279/2017 Z. z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene

a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, ktorý v zmysle dôvodovej správy upravil obsahové náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, v prípade absencie ktorých, sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Zmluva o spotrebiteľskom úvere musí obsahovať len náležitosti výslovne uvedené v čl. 10 ods. 2 smernice 2008/48/ES, a to vzhľadom k tomu, že touto smernicou sa zabezpečuje úplná harmonizácia v oblasti spotrebiteľských úverov (v článku 22 ods. 1 smernice 2008/48/ES je uvedené, že „členské štáty nesmú zachovať ani zaviesť vo svojom vnútroštátnom práve ustanovenia, ktoré sa odchyľujú od ustanovení tejto smernice“).

18. Požiadavka ZoSÚ ohľadom náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere po vyššie uvedenej novelizácii (s účinnosťou od 1.5.2018), a to uvedenie doby trvania zmluvy (vypustením slov „a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru“) je v súlade so smernicou (článok 10 ods. 2 písm. c/), ktorá stanovuje povinnosť zrozumiteľne a stručne uviesť dĺžku trvania zmluvy o úvere. V prejednávanej veci však ani pri eurokonformnom výklade by nebolo možné dospieť k záveru, že termín konečnej splatnosti, respektíve dobu trvania zmluvy o úvere (časový údaj ohraničujúci začiatok a koniec trvania zmluvy o úvere), keď nebol zrejmy začiatok plynutia doby 42 mesiacov a v dôsledku toho ani jej koniec, predmetná zmluva zrozumiteľne a zreteľne obsahuje, pričom išlo o okolnosť, ktorej neuvedenie mohlo spochybniť možnosť spotrebiteľa posúdiť rozsah záväzku.

19. Súd prvej inštancie správne v časti zamietol žalobu, pretože úver je potrebné považovať za bezúročný a bez poplatkov (§ 11 ods. 1 ZoSÚ) pre absenciu obligatórnej náležitosti zmluvy o úvere v zmysle § 9 ods. 2 písm. f/ ZoSÚ v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy.

20. Odvolací súd preto rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP v napadnutej zamietajúcej časti (s výnimkou časti týkajúcej sa zmluvnej pokuty) potvrdil, čo sa týkalo aj vecne správneho a odvolaním (samostatnými námietkami) nespochybného rozhodnutia o nákladoch spojených s mimosúdnym uplatnením pohľadávky v sume 62,06 eur (odvolací súd nemal na aké odvolacie námietky v tejto časti reagovať).

21. Pokiaľ ide o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky (zmluvná pokuta) a zamietnutie žaloby v tejto časti, súd prvej inštancie konštatoval neprijateľnosť dojednania zmluvnej pokuty z dôvodu, že nebola individuálne dojednaná, čo spôsobuje podľa jeho názoru značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán (bez bližšej argumentácie).

22. Zákonodarcu vymedzil všeobecnú zásadu, podľa ktorej spotrebiteľská zmluva nesmie obsahovať také ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Čo treba rozumieť "značnou nerovnováhou", možno vydedukovať z úpravy neprijateľných podmienok upravených v odseku 4. Za značnú nerovnováhu treba vždy považovať také právne postavenie spotrebiteľa, ktoré mu nedovoľuje alebo značne obmedzuje uplatňovanie nárokov, ktorými sa domáha riadneho plnenia zo zmluvy, resp. nápravy už prijatého plnenia (vrátane uplatnenia nárokov vyplývajúcich zo zodpovednosti za vady, omeškanie či škodu), alebo ktoré sa týkali možnosti odstúpenia od zmluvy. Neprijateľnou nemôže byť taká podmienka, ktorá bola dojednaná individuálne. Ak ustanovenie zmluvy nebolo individuálne dojednané, podlieha súdnej kontrole s poukazom na § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, t. j. bolo povinnosťou súdu prvej inštancie skúmať, či dohoda o zmluvnej pokute spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (neprijateľná podmienka).

23. Podľa § 220 ods. 2 CSP v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

24. Zákon (CSP) venuje zvýšenú pozornosť odôvodneniu súdneho rozhodnutia, normovaním jeho obsahových náležitostí. Ide o návod čo má odôvodnenie rozhodnutia súdu obsahovať, keďže má význam z hľadiska prostriedku kontroly správnosti rozhodnutia, a to zo strany účastníkov konania (strán sporu), ako i súdu vyššej inštancie, ktorý ho bude preskúmať, ale aj zo strany verejnosti.

25. Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ústavný zákon č. 460/1992 Zb. v znení neskorších ústavných zákonov), čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ústavný zákon č. 23/1991 Zb.), čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ľudských právach (oznámenie FMZV č. 209/1992 Zb.) je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obrany proti takémuto uplatneniu.

26. Občianskoprávne kolégium Najvyššieho súdu Slovenskej republiky prijalo stanovisko (Zbierka stanovísk Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a rozhodnutí súdov č. 1/2016), podľa ktorého nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania, avšak výnimočne, ak písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. (odňatie možnosti konať pred súdom).

27. V odôvodnení rozhodnutia má súd náležite vysvetliť, ako sa vysporiadal s rozhodujúcimi a zistenými skutočnosťami a na akom základe prijal právne závery. Preto ak je rozhodnutie súdu prvej inštancie nepreskúmateľné, lebo neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov, na základe ktorých súd rozhodol, prichádza do úvahy iba zrušenie rozhodnutia a vrátenie veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie (rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 226/03).

28. Odvolací súd vzhľadom na vyššie uvedené dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov, je nepreskúmateľný v časti určenia neprijateľnosti podmienky a v tej súvislosti i v zamietajúcej časti zmluvnej pokuty. Súd prvej inštancie sa dostatočne nevysporiadal s výkladom právnej normy § 53 Občianskeho zákonníka, keď z jeho odôvodnenia nevyplýva, v čom videl značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán v neprospech spotrebiteľa, keďže v tomto smere absentuje akýkoľvek argumentačný základ, ktorý by mohol odvolací súd preskúmať. Nedostatky odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie mali za následok, že rozhodnutie nespĺňalo v tejto časti požiadavky obsiahnuté v ustanovení v § 220 CSP. Odvolateľke bolo preto znemožnené, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (primerane možno aplikovať závery vyjadrené v stanovisku publikovanom v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, v jeho druhej vete), pričom tento nedostatok nebolo možné napraviť pred odvolacím súdom.

29. Odvolací súd preto podľa § 389 ods. 1 písm. b/ CSP rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky (zmluvná pokuta) a zamietajúcej časti o zaplatenie zmluvnej pokuty, vrátane závislého výroku o trovách konania zrušil a podľa § 391 ods. 1 CSP vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

30. Povinnosťou súdu prvej inštancie tak bude v ďalšom konaní na základe vykonaného dokazovania vyhodnotiť dôkazy, posúdiť uplatnený nárok žalobkyne v časti, ktorá zostala predmetom konania, t. j. nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty (i s prihliadnutím na kritérium primeranosti). Pri písomnom vyhotovení súdneho rozhodnutia bude súd prvej inštancie, v intenciách vyššie uvedeného právneho názoru odvolacieho súdu, postupovať v súlade s ustanovením § 220 CSP a preskúmateľným spôsobom vyjadriť skutkové zistenia a právne závery, na základe ktorých vec posúdil a rozhodol.

31. Svoj právny záver zdôvodní zo všetkých zákonných hľadísk, ktoré v danej veci prichádzali do úvahy a stranám konania musí dať odpoveď na podstatné a relevantné argumenty, aby riešenie konkrétneho právneho problému bolo jasné a zreteľne dané (rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky napr. sp. zn. II. ÚS 193/06, III. ÚS 198/07).

32. V novom rozhodnutí o veci rozhodne súd prvej inštancie i o trovách tohto odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

33. Tento rozsudok prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/.

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/.

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie.

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.